

عنوان مقاله:

تحلیل گونه شناسی دوبیتی فارسی در ادب عامه

محل انتشار:

فصلنامه جستارهای نوین ادبی، دوره 54، شماره 3 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مرضیه عظیمی - دانشگاه تربیت مدرس

نجمه دری - دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

حسن ذوالفقاری - استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

غلامحسین غلامحسین زاده - استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

در مطالعات ژانرشناسی ادبی در ایران طبقه بندی ها و الگوهای غربی و ارسطویی بر متون فارسی تحمیل شده است. حال آنکه در تشخیص ژانر یک اثر مولفه های بسیاری نقش دارند و عوامل فرهنگی، اجتماعی و تاریخی، و چگونگی ساختار متون ادبی زبان های مختلف در آن سهیم هستند. از این رو بومی سازی مطالعات ژانری یکی از ضرورت های پژوهش های ادبی فارسی است. در میان اشعار عامه فارسی، رایج ترین قالب شعری دوبیتی است. اما آیا می توان گفت دوبیتی فارسی یک ژانر ادبی است؟ و آیا اساسا یک قالب شعری می تواند محور یک ژانر ادبی قرار گیرد؟ در این پژوهش با انتخاب هزار و پانصد دوبیتی از مناطق مختلف ایران، کوشیده ایم به این پرسش ها پاسخ دهیم و مولفه های ژانری دوبیتی را تبیین کنیم. دوبیتی از نظر ساختاری و محتوایی ویژگی هایی دارد که آن را از دیگر گونه های شعر عامه متمایز می کند. کثرت ویژگی های متنی و برون متنی مشترک میان دوبیتی ها برای رسیدن به الگو و ساختار واحد دوبیتی و معرفی آن به عنوان ژانری مستقل راهگشاست. نتایج تحقیق نشان می دهد مولفه های ژانری قابل تطبیق و تعمیم به دوبیتی است و در شعر عامه می توان دوبیتی را فراتر از یک قالب شعری و در حد ژانری مستقل دانست.

کلمات کلیدی:

دوبیتی، شعر عامه فارسی، قالب شعری، نوع ادبی، مطالعات ژانری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1351281>

